

Vlaams
Parlement

vergadering **C69 – LEE13**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 30 november 2010

INHOUD

Interpellatie van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het rapport van het Rekenhof betreffende het economisch toezicht van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) op de financiering van de waterzuivering - 39 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de vergunning voor bebossing van landbouwpercelen - 516 (2010-2011)	9
Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het stilleggen van het waterzuiveringsstation Brussel-Noord door Aquiris - 573 (2010-2011)	15

■

Waarnemend voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts**Interpellatie van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het rapport van het Rekenhof betreffende het economisch toezicht van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) op de financiering van de waterzuivering - 39 (2010-2011)**

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Minister, er is al heel wat gezegd, waardoor ik mijn inleiding wat korter kan houden. Uit het verslag van het Rekenhof blijkt dat de economische toezichthouder onvoldoende zijn rol en functie kan waarmaken, onder meer door een gebrekkig normenkader. Wat is een redelijke bijdrage die van de lozers wordt verwacht in de saneringskosten? Wat verstaan we onder kruissubsidiëring die we moeten vermijden?

Naast een gebrek aan normen is er ook een gebrek aan een afdwingbaar recht op informatie. De economische toezichthouder is voor een aantal informatiestromen afhankelijk van de vrijwillige medewerking van de gemeenten, wat blijkbaar niet altijd lukt. Een op drie gemeenten maakt blijkbaar geen gebruik van dat gemeentelijk rapporteringsinstrument.

Tot slot is er ook een gebrek aan een duidelijke sanctioneringsbevoegdheid. We hebben niet alleen een tandeloze tijger, die tijger moet ook nog blind werken, waardoor het economisch toezicht niet adequaat gebeurt.

Minister, in het verslag van het Rekenhof wordt meermaals uw verantwoordelijkheid aangewezen. Ik geef een aantal citaten. “Het uitblijven van ministeriële beslissingen op basis van nieuwe omzettingscoëfficiënten voor sommige bedrijfssectoren, het inningspercentage dat drinkwatermaatschappijen mogen hanteren of de jaarrekeningen van Aquafin belemmert een adequaat toezicht.” Het Rekenhof stelt ook: “De minister ondergraaft de handhavingmogelijkheden van de economische toezichthouder echter door niet of laattijdig te reageren op de adviezen van de economische toezichthouder.”

Door het gebrek aan decretale onderbouw verkeert de toezichthouder in de onmogelijkheid om na te gaan of iedereen betaalt wat hij behoort te betalen en of de waterlozers de betaalde bijdragen en vergoedingen wel adequaat aanwenden.

Een ander punt dat heel duidelijk naar voren komt in het rapport van het Rekenhof, is de rechter-en-partijsituatie waarin Aquafin zich bevindt. Aquafin adviseert aan de ene kant bij de subsidiëring van de gemeenten voor de aanleg van riolering. Aan de andere kant doet Aquafin in haar commerciële taken zelf aan gemeentelijk rioleringsbeheer. Er is dan ook sprake van een duidelijke rechter-en-partijsituatie.

Minister, in mijn voorstel van resolutie van maart 2008 heb ik aan de toenmalige minister gevraagd om daar komaf mee te maken en Aquafin te ontslaan van haar adviserende taken. De vorige commissievoorzitter, de heer Lachaert, heeft een brief meegebracht van Aquafin waarin Aquafin meldde dat zij bereid waren om van die adviestaken ontslagen te worden. Tot op vandaag adviseert Aquafin echter nog altijd over concurrerende gemeentelijke rioleringsprojecten.

Minister, de ruime mogelijkheden om de gemeentelijke sanering te regelen, zorgen voor een groot aantal uiteenlopende contracten. Dat leidt tot een gebrek aan doorzichtigheid en onvoldoende toezicht op de tariefbepaling. Voorziet u in een decretaal initiatief om de normering voor die gemeentelijke contracten te verankeren? U hebt daarnet gezegd dat er al werk wordt gemaakt van een harmonisering van de tariefstructuren als eerste stap. U liet echter tot nu toe in het midden of u al dan niet zo'n decretaal initiatief nodig acht. Is er al onderzoek gevoerd naar de volledigheid en de transparantie van de contracten? Zijn er al contracten op verzoek van de economisch toezichthouder bijgestuurd?

Het regeerakkoord stelt dat “de NV Aquafin een controleerbare resultaatsverbintenis moet afsluiten. Via ontwikkelde indicatoren moeten stimulansen uitgewerkt worden met bonussen en malussen om tot een optimaal resultaat te komen. De NV Aquafin laat in haar financiële organisatie en personeelsorganisatie een duidelijke scheiding toe tussen decretale en commerciële activiteiten en maakt dit ook duidelijk in haar rapportering.”

De beheersovereenkomst met Aquafin werd met een aantal addenda beperkt aangepast, maar er is nog geen duidelijke scheiding tussen de commerciële en decretale taken. Vandaar, minister, dat ik een aantal bijkomende vragen heb. Hebt u al zicht op de mogelijke vormen van kruissubsidiëring tussen de decretale en de commerciële activiteiten van Aquafin? Hebt u al werk gemaakt van een methodiek om ze te monitoren? Zijn er reeds initiatieven genomen om de scheiding tussen de decretale en commerciële activiteiten te bewerkstelligen binnen Aquafin om de risico's op kruissubsidies te vermijden? Waarom hebt u nog geen gevolg gegeven aan de vraag van het parlement om Aquafin niet langer te laten adviseren over gemeentelijke rioolsubsidies? Hoe ver staat het met het opstellen van de nieuwe resultaatsverbintenis/beheersovereenkomst met Aquafin?

Wat is de timing van de regering om een visie te ontwikkelen op de financiering van de gemeentelijke sanering en de evolutie van de gemeentelijke en bovengemeentelijke tarieven? U hebt aangekondigd dat u daarover aankondigingen doet in uw beleidsbrief, maar mijn vraag betreft ook de timing. Wanneer kunnen we een dergelijke visie verwachten? Ik vraag dit nu aan de regering, maar natuurlijk zou het Vlaams Parlement dit ook zelf kunnen uitwerken, maar dit even terzijde.

Worden de gemeentelijke bijdragen en vergoedingen effectief aangewend voor nieuwe investeringen in de aanleg en het onderhoud van rioleringen? We zitten inderdaad met het rapporteringsinstrument dat werd ontwikkeld, maar blijktbaar wordt het door een derde van de gemeenten niet toegepast omdat het decreet niet verplicht dat het wordt toegepast door de gemeentebesturen en het dus ook niet afdwingbaar kan worden gemaakt. Bent u van mening dat de gemeenten en rioolbeheerders verplicht moeten worden om te rapporteren over de aanwending van de gemeentelijke saneringsopbrengsten zodat de toezichthouder niet afhankelijk blijft van vrijwillige medewerking? Ik herinner me dat toen we het bij de bespreking van een decretale wijziging tijdens de vorige legislatuur over die gemeentelijke rapporteringsinstrumenten hebben gehad, uw voorganger zei: “Zolang er zich geen probleem stelt, hoeven we daar geen decretale onderbouw voor te creëren.” Als nu in de opeenvolgende jaren wordt vastgesteld dat een derde van de gemeenten er geen medewerking aan verleent, dan rijst er volgens mij toch een ernstig probleem.

Is het de bedoeling dat de gemeentelijke tarieven enkel afgestemd worden op de jaarlijkse saneringsuitgaven, dan wel dat er ook rekening wordt gehouden met de toekomstige financiële noden en uitgaven en kapitaalslasten uit nog niet afgeschreven investeringen uit het verleden? Bent u van oordeel dat de saneringsbijdragen en vergoedingen kunnen worden aangewend om de overdracht van bestaande rioleringen, waarvan de aanleg eventueel geheel of gedeeltelijk werd gesubsidieerd door het Vlaamse Gewest, te financieren? Kan de gemeentelijke saneringsbijdrage worden aangewend voor het betalen van een terbeschikkingstellingsvergoeding aan een rioeloperator waar men naast het gebruiksrecht ook het eigendomsrecht aan heeft overgedragen? Zo ja, betalen de burgers dan niet tweemaal voor dezelfde riolering? Zo nee, bent u van plan om daartegen op te treden? Kan het rapporteringsinstrument officieel worden verankerd?

Zult u in uw jaarlijkse beleidsdocumenten ook SMART-doelstellingen (specifiek, meetbaar, afgesproken, realistisch en tijdsgebonden) en mijlpalen vastleggen voor de realisatie van de verschillende opdrachten van de economische toezichthouder?

De economische toezichthouder moet vandaag werken met achttien voltijdse equivalenten. Door het beperkte personeelskader en de opstart in moeilijke omstandigheden werd toch al heel wat bereikt. Dat konden we al vernemen van het Rekenhof. Maar er moeten prioriteiten

worden gesteld en bepaalde taken, zoals de informatieplicht of de benchmarking, werden tot nog toe uitgesteld. Ik meen dat het tijd is om een versnelling hoger te schakelen en om het statuut van de economische toezichthouder met bepaalde statutaire bepalingen op het vlak van personeel, in één decreet uit te werken. U hebt al gezegd dat u aan de economische toezichthouder hebt gevraagd in welke mate het nodig is om de decretaal toegewezen taken die nu versnipperd zijn over verschillende decreten, in één decreet onder te brengen. Ik zou daar graag uw mening over weten. In welke mate denkt u zelf, nu al, op basis van het verslag van het Rekenhof, dat een dergelijke decreetale onderbouw voor de taken van de economische toezichthouder al dan niet noodzakelijk is?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mijnheer Martens, ik wil toch nog even uitleggen dat het verslag betrekking heeft op de periode 2005-juni 2009. Ik heb al gezegd dat er ondertussen al een aantal beslissingen genomen zijn die toch wel belangrijk zijn. Wat de omzettingscoëfficiënt betreft, die staat uitdrukkelijk in de beleidsbrief 2011 – dat weet u, want daarover hebben we het gehad tijdens de bespreking van de beleidsbrief. Wat de jaarrekeningen 2005, 2006 en 2007 betreft, is er al een beslissing van de Vlaamse Regering.

Ik moet ook zeggen dat ik er niet mee akkoord ga dat het een laattijdige reactie betreft. Het is zo dat wij naar aanleiding van het verslag, het rapport, maandelijks een overleg hebben met de economische toezichthouder en met de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), juist om opvolging te geven aan wat er in het rapport staat. Er wordt zeker ernstig werk van gemaakt en het wordt zeker aangepakt.

Ik kom tot uw concrete vragen. De saneringscontracten zijn in regel gebaseerd op een modelcontract dat destijds werd voorgelegd aan de drinkwatermaatschappijen, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en de VMM. Daarover werd onderhandeld en destijds werd er door de VVSG en de drinkwatermaatschappijen voor gekozen om met een raamcontract te werken dat de belangrijkste bepalingen bevat en dan eventueel via bijlagen kan worden aangevuld met een aantal bijzondere bepalingen, onder andere die wat betreft het bijdragetarief en het inningspercentage. De aanvulling op het oorspronkelijke programmadecreet van 24 december 2004, de veranderende markt maar ook de wijzigende inzichten zijn bijkomende argumenten om het raamcontract met bijlagen te behouden.

Ik heb intussen de VMM de opdracht gegeven om alle bestaande gemeentelijke saneringscontracten tussen de drinkwatermaatschappijen en de rioolbeheerders te inventariseren en te evalueren. Afhankelijk van de resultaten zal worden nagegaan of bijkomende, al dan niet decreetale, initiatieven noodzakelijk zijn.

De VMM beschikt over een databank waarin de kenmerken van de contracten zijn opgenomen. Twee uittreksels van deze databank zijn op de website van de VMM gepubliceerd. Het is de bedoeling om via een webtoepassing de databank beschikbaar te maken voor alle geïnteresseerden. Momenteel toetst de VMM de kwaliteit van de verschillende contracten via een benchmark. Een rapport met de conclusies van het onderzoek wordt tegen het voorjaar voorzien.

Ik wacht de conclusies af om in overleg met de lokale besturen en met respect voor de gemeentelijke autonomie bijkomende acties te ondernemen.

De VMM maakt een opsplitsing van de risico's op kruissubsidiëring, onder meer tussen de decreetale en commerciële activiteiten van Aquafin. De oplijsting gaat ruimer dan het opsommen van risico's op kruissubsidie binnen Aquafin zelf. Ook het kruissubsidierisico binnen de gemeentelijke actoren en de doelgroepen wordt meegenomen. Bijkomend onderzoek is in voorbereiding.

De beschikbaarheid van de achterliggende gegevens is een zeer belangrijk aspect. Zowel de VMM als Aquafin hebben voorstellen met betrekking tot het doorvoeren van een splitsing

tussen decretale en commerciële activiteiten. Mijn kabinet heeft daarover al herhaaldelijk overleg gepleegd met de VMM. Met Aquafin is daarover in december een vergadering gepland.

Advies vergt expertise. Met de oprichting van de nv Aquafin in 1991 is ervoor gekozen om de technische kennis en de hydraulische ervaring binnen de nv Aquafin uit te werken en niet binnen de diensten van de administratie. Het adviseren van de gemeentelijke subsidiedossiers buiten Aquafin is dus niet vanzelfsprekend. Bij een volgende herziening van het subsidiebesluit wat op dit ogenblik wordt onderzocht, wordt nagegaan of het gratis projectmanagement door Aquafin moet worden geschrapt om een onderscheid te maken tussen de adviserende taken zoals beschreven in het subsidiebesluit en de commerciële opdrachten.

Bovendien wordt een scheiding overwogen tussen de verschillende taken van Aquafin in het licht van de subsidieprocedure, onder meer door het opstellen van afspraken over het technische advies dat wordt afgeleverd bij de beoordeling van de dossiers, door het opstellen van standaarddocumenten in overleg met de rioolbeheerders en door het beperken van de controle van Aquafin tot de hydraulische aspecten.

Er zijn vooralsnog geen dwingende redenen voorhanden om het aandeelhouderschap van Aquafin of de beheersovereenkomst tussen Aquafin en het Vlaamse Gewest grondig te wijzigen.

De VMM heeft een reeks studies uitgevoerd over de financiering van de saneringsinfrastructuur op zowel het gemeentelijke als het bovengemeentelijke vlak. Op het bovengemeentelijke vlak bedragen de niet-toewijsbare kosten ongeveer 40 percent. De kostendrijvende parameters zijn het debiet en de verontreinigingsgraad. De gegevens die aan de basis liggen aan de verontreiniging, moeten nog worden verfijnd. En de niet-toewijsbare kosten stemmen nagenoeg overeen met de werkingstoelagen van het Vlaamse Gewest aan de drinkwatermaatschappijen.

Op gemeentelijk vlak is de problematiek complexer. De parameters zijn onder meer de diameter en de afstand van de riolering, de kostprijs van het materiaal en het aantal aansluitingen. Bedrijven noch gezinnen hebben greep op deze kosten. Solidarisering van dergelijke kosten tussen de verschillende doelgroepen is vanuit dit oogpunt te verantwoorden. Het aandeel van het afvalwater, het hemelwater en het parasitair water bedraagt naar schatting telkens een derde.

De kosten voor het afvoeren van het hemelwater verschillen tussen het gebruik van het grachtenstelsel en het aanwenden van kunstmatige afvoerwegen van afvalwater zoals gemengde of gescheiden rioleringen.

Op gemeentelijk vlak is er een bijkomende moeilijkheid, namelijk het ontbreken van historische gegevens inzake het oplistjen en de kosten van het waterzuiveringsbeleid.

Rekening houdend met de geschetste omgevingsfactoren worden de volgende ingrepen overwogen. Een ontwerp van decreetaanpassing voor het invoeren van een regulerende heffing voor oppervlaktewaterlozers, een aanpassing van de financierende heffing door het invoeren van een factor voor de mate van verwerkbaarheid van het afvalwater, het ter beschikking stellen van de methodologie voor de aanpassing van de omzettingcoëfficiënten aan de betrokken beroepsgroepen en een aanzet tot harmonisatie van de gemeentelijke tarieven in overleg met drinkwatermaatschappijen en rioolbeheerders.

In 2010 heeft voor de derde maal een rapportering op grond van het rapporteringsinstrument plaatsgevonden. De rioolbeheerders rapporteren consequent. De gemeenten rapporteren onvolledig en onregelmatig, soms wel en soms niet. Zelf ben ik ervan overtuigd dat de rapportering moet worden uitgewerkt om de economische toezichthouder en de drinkwatermaatschappijen toe te laten over de noodzakelijke gegevens te beschikken. Maar

het zou me ook boeien om hierover de mening van de Vlaamse volksvertegenwoordigers te kennen. We weten dat bijvoorbeeld in een aantal andere commissies rapporteringsverplichtingen enigszins worden teruggeschoefd, terwijl er aan de andere kant vraag is om ze weer in te voeren. Ik denk dat we dat debat hier in de commissie eens moeten aangaan.

Het is de bedoeling om bij de tariefzetting rekening te houden met toekomstige financiële noden. Voor de uitgaven uit het verleden is het onduidelijk of en hoe de leningen van de gemeenten betrekking hadden op de middelen die nodig waren voor de uitbouw van de saneringsinfrastructuur, die overigens in niet onbelangrijke mate gesubsidieerd is vanuit het Vlaamse Gewest. De combinatie van beide gegevens bemoeilijkt de opname van de uitgaven uit het verleden in de tariefzetting.

Het huidige decreet sluit de uitreiking van gebruiks- of eigendomsrechten niet uit. De bedoeling van saneringsbijdragen blijft om de gemeenten de mogelijkheid te bieden bijkomende middelen te verzamelen voor de uitbouw van de saneringsinfrastructuur. Het is noodzakelijk om de doelstellingen van het decreet Integraal Waterbeleid tijdig te behalen.

De afspraken met de VMM horen thuis in de beheersovereenkomst, die in ontwerp voorligt bij de Inspectie van Financiën en na goedkeuring door de Vlaamse Regering ter kennisgeving aan het Vlaams Parlement zal worden overgemaakt.

De taken en opdrachten van de economische toezichthouder zijn verspreid over tal van wetten, decreten, besluiten, contracten en protocols. Een aantal taken en opdrachten zijn expliciet geformuleerd, terwijl andere impliciet volgen uit de regelgeving en de overeenkomsten. De VMM heeft opdracht gekregen om de taken en opdrachten te vertalen in een ontwerp van normenkader, waarbij ook de instrumenten worden gedefinieerd waarvan gebruikgemaakt wordt of zal worden. Zodra het volledige normenkader beschikbaar is, zal bekeken worden hoe in een decretale verankering kan worden voorzien als dat wenselijk is. Het spreekt voor zich dat de handhavingsinstrumenten ook thuishoren bij dat normenkader.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Minister, ik dank u voor het antwoord.

Ik stel vast dat het modelcontract, dat destijds onder andere samen met de VVSG is opgemaakt, in de praktijk tot heel uiteenlopende typecontracten leidt. Er zijn contracten waarbij enkel het gebruiksrecht wordt overgedragen; bij andere contracten wordt ook het eigendomsrecht overgedragen. Bij die laatste contracten zijn er waarin de gemeente meteen ook 20 percent van economische waarde van het overgedragen net ontvangt. Andere gemeenten krijgen zelfs tot 100 percent van die waarde uitbetaald. Het lijkt mij nuttig om eens met een vergrootglas te bekijken in welke mate dat leidt tot een inadequate aanwending van opgehaalde saneringsbijdragen.

We hebben nog heel veel miljarden te investeren in de verdere uitbouw van onze riolen. We moeten aan de burger en de consument ook duidelijk kunnen maken dat het geld dat wij bij hen ophalen conform het beginsel 'de vervuiler betaalt', ook effectief wordt gebruikt voor de aanleg en het beheer van riolen, en niet om een verkoop van het rioolstelsel van een gemeente aan een nieuwe operator te vergoeden. Als bijvoorbeeld Vivaqua 100 percent van een rioolnet aankoopt en uitbetaalt, moeten er leningen worden aangegaan, die dan wellicht met een deel van die saneringsbijdragen worden afgelost. Dat lijkt mij niet echt een oordeelkundige aanwending van de opgehoeste middelen. Om het maatschappelijke draagvlak voor verdere investeringen in riolen te behouden, moeten we aan de belastingbetaler heel duidelijk kunnen maken dat het geld dat we bij hem ophalen, ook wordt gebruikt voor die rioleringen.

Er is destijds inderdaad voor gekozen om die hydraulische kennis op te bouwen binnen Aquafin. Zij beschikken over de hydronautstudie en dies meer, die nuttig kunnen worden aangewend om adviezen te geven voor nieuwe rioolprojecten van gemeenten. Dat neemt evenwel niet weg dat je ook binnen Aquafin, via het optrekken van Chinese muren, een

aparte entiteit zou kunnen installeren die dergelijke kennis gratis ter beschikking stelt van derden, zonder dat die kan worden misbruikt om de commerciële activiteiten van Aquafin op het rioolgebeuren voor te trekken.

Er valt mijns inziens wel degelijk wat voor te zeggen om het rapporteren van de gemeenten aan de economische toezichthouder verplicht te maken, als er geen transparantie kan worden gegeven in de financiële stromen zoals ze vandaag bestaan. Als die transparantie er is via een vrijwillige medewerking van de gemeente, is er geen enkel probleem. Maar als we moeten vaststellen dat vandaag nog altijd een op drie gemeenten geen gebruik wil maken van het voorgestelde rapporteringsinstrument, is er volgens mij toch een probleem.

Tot slot vind ik dat we echt werk moeten maken van de decretale onderbouw van de taken van de economische toezichthouder en van sanctioneringsbevoegdheden. Ook met het oog op het toezicht op de financiële stromen en dergelijke meer, moeten we ervoor zorgen dat de economische toezichthouder geen tandeloze tijger blijft, maar dat die effectief kan optreden als dat noodzakelijk is. U bent daarover blijkbaar in overleg met de VMM. Ik stel voor dat wij dat mee oppikken bij ons werkbezoek aan de VMM. Als dat nodig is, kunnen wij, ofwel op initiatief van de regering ofwel via eigen initiatief vanuit dit parlement, in die decretale onderbouw voorzien.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik wil nog even verwijzen naar het debat van daarnet. Mijnheer Martens, u hebt het opnieuw gehad over de contracten en over het toezicht op de gemeenten. Ik wil dit debat opentrekken. We hebben de gemeenten de verantwoordelijkheid gegeven. De vraag is nu wat we precies nodig hebben om na te gaan of die verantwoordelijkheid wordt genomen. Het is echter niet de bedoeling de gemeenten te dicteren wat ze moeten doen. Op die manier kan immers niet worden gewerkt met een vertrouwensband en kan er geen rekening worden gehouden met het subsidiariteitsbeginsel.

Wat de adviestaak van Aquafin betreft, is tijdens de vorige legislatuur inderdaad een resolutie ingediend. Als Aquafin die taak niet opneemt, welke gevolgen heeft dit dan voor de administratie? Ik heb het dan over het technisch inzicht, het personeel en de financiële omkadering. Als er een keuze is gemaakt voor technische kennis, dan wordt er immers altijd doorverwezen naar Aquafin.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Martens, ik ben daarnet tijdens het debat al ingegaan op uw eerste twee opmerkingen.

Mevrouw Rombouts, als we die keuzes maken, moeten we dit inderdaad elders onderbrengen. Dat zou willen zeggen dat binnen de VMM een dienst moet worden uitgebouwd, mensen ter beschikking moeten worden gesteld en budgetten moeten worden vrijgemaakt. Ik kan daar geen exacte cijfers op plakken.

Mijnheer Martens, in het jaar van de biodiversiteit houd ik niet van tandeloze tijgers. We zullen er dan ook voor zorgen dat het tijgers zijn met tanden. Ik heb ook gehoord dat de commissie op 1 april bij de VMM op bezoek gaat. Ik hoop dat dit geen slecht gekozen datum is. Samen met het parlement en met de VMM moeten we tot een goede regeling komen op basis van de zeer waardevolle aanbeveling van het Rekenhof.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de vergunning voor bebossing van landbouwpercelen - 516 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Recent was er de Week van het Bos met allerlei initiatieven. Er waren in heel wat gemeenten activiteiten. Dit jaar kreeg ik echter een beetje een déjāvugevoel.

Vorig jaar werd de kritiek geuit dat het bosareaal in Vlaanderen er niet op vooruitgaat ondanks de belofte om 10.000 hectare bijkomende bossen te realiseren in een tijdsspanne van 10 jaar tijd. De Vereniging voor Bos in Vlaanderen (VBV) was toen duidelijk in haar cijfers en ook met de redenen die werden opgegeven. Een van deze redenen was dat als mensen of verenigingen bos willen aanplanten op gebied dat is ingekleurd als landbouwgrond, er problemen opduiken over het krijgen van de nodige vergunningen. Nog een reden was dat u niet genoeg uitbreidingsgebied vond om bossen te planten. Er is dus in feite een gebrek aan beschikbare grond. U beloofde echter beterschap tegen volgend jaar.

We maken een sprong in de tijd en belanden in de Week van het Bos anno 2010. De VBV heeft op vrijdag 8 oktober opnieuw de kat de bel aangebonden door te stellen dat er elke dag een bos ter grootte van anderhalf voetbalveld wordt gekapt, hoewel de Vlaamse Regering had beloofd in 10 jaar tijd 10.000 hectare bos aan te planten in Vlaanderen.

Minister, de volgende dag hebt u op Radio 1 gereageerd en hebt u gemeld dat er inderdaad een probleem is. U hebt te kampen met te weinig uitbreidingsgebied, maar u beloofde tegen volgend jaar beterschap. U wist ook te melden dat de Vlaamse Regering intussen een plan van aanpak had goedgekeurd.

Beleid voeren is niet simpel. Dat geldt zowel op het lokale, het provinciale niveau als op het Vlaamse niveau. Alles zit niet altijd mee en er zijn altijd tegenstanders. Hulp van buitenaf zoals van particulieren en verenigingen die een stuk grond willen bebossen waarvan zij eigenaar zijn, zou meer dan welkom zijn. Langs verschillende kanten krijg ik signalen dat verenigingen en particulieren die een bebossingsvergunning vragen voor een perceel landbouwgrond die niet krijgen. De Vlaamse landbouwadministratie blijkt in het algemeen zo'n bebossingsvergunning steevast te weigeren omdat alles wat geel gekleurd is landbouwgrond moet blijven.

Deze feiten zijn recent, nog geen maand oud. Ik neem dan ook aan dat er misschien iets schort aan uw plan van aanleg.

Minister, in hoeverre gaat de weigering om een bebossingsvergunning af te leveren voor bebossing op landbouwgrond in tegen het eigendomsprincipe? Wat zult u doen aan deze situatie? Wat kan een vereniging en/of particulier doen die geconfronteerd wordt met een dergelijke weigering, maar die toch bijkomend bos wil aanplanten in Vlaanderen?

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Ik begrijp het probleem niet zo goed. De landbouwadministratie geeft systematisch negatief advies terwijl bossen niet zonevreemd zijn in landbouwgebied. Normaal is er een compensatieplicht als er wordt ontbost. In landbouwgebied kan ook ontheffing worden toegestaan en is een uitzondering op de compensatieplicht mogelijk. Ik begrijp niet zo goed waar het probleem zit. Wat kunt u daar eventueel aan doen?

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister, deze problematiek is hier al vaker besproken. Er is het ruimtelijke aspect. Dat is het pingpong tussen u en minister Muylers. Minister Muylers moet

grond zoeken en u zult die aanplanten. Als er echter geen grond is, kan die niet worden beplant.

Het concrete probleem dat de heer Keulen hier heeft geschetst, is al eerder besproken. Ik dacht dat u toen had gezegd dat er een administratieve richtlijn zou gaan naar de landbouwadministratie om dat op te lossen. Ik dacht dat u dat engagement vorig jaar was aangegaan, dus tijdens de vorige Week van het Bos. Waarom duurt het zo lang en wat is de stand van zaken over die administratieve richtlijn die daarover verschenen zou moeten zijn?

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: Wie wandelt of fietst niet graag door het bos? Mijnheer Keulen, ik heb dat 4 jaar geleden nog samen met u gedaan in uw heimat.

Ik vind dat de zaak hier wat te eenzijdig wordt bekeken. Ik herinner me dat er in het verleden in deze commissie al vragen zijn gesteld over het sneller laten verdwijnen van bossen voor bepaalde projecten. Voor de bijkomende bebossing wordt de factuur eenzijdig naar één sector doorgeschoven, namelijk de landbouwsector. In het verleden zijn doelstellingen over bijkomende bebossing bepaald in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Er zijn toen een aantal afspraken gemaakt over de afbakening in het buitengebied. Ik herinner me vooral dat we niet zo lang geleden met de meerderheid een resolutie hebben goedgekeurd, ik meen zelfs tijdens de plenaire zitting van het Vlaams Parlement, waarin we er nog eens aan hebben herinnerd om die afspraken uit het verleden uit te voeren.

Uw fractie, mijnheer Keulen, heeft toen expliciet in haar resolutie aangedrongen op een gelijktijdige afbakening van agrarische en natuurlijke structuren. U hoort me hier niet pleiten tegen de realisatie van dat bijkomend bos, maar er zijn wel afspraken over gemaakt in het verleden en ik meen dat ze gelijktijdig moeten gebeuren. Vandaag zomaar zeggen dat ze op landbouwgronden moeten gebeuren en dat het snel moet vooruitgaan, vind ik vrij onvoorzichtig. Ik ken een aantal voorbeelden uit de praktijk – het zou me trouwens niet verbazen als ze tot inspiratie voor uw vraag hebben gediend – waarbij vandaag een aantal landbouwgronden bedreigd worden of onder druk gezet worden doordat een aantal kapitaalkrachtigen gronden aankopen die dan bebost dienen te worden, liefst met subsidies. Ik pleit ervoor om de gelijktijdigheid te bewaren.

Ik zou aan de minister willen vragen – al is dit strikt genomen eigenlijk een vraag voor haar collega van Ruimtelijke Ordening, net als die over de aflevering van de bebossingsvergunning – of de Vlaamse Regering zich inschrijft in het principe van het gelijktijdig nakomen van de afspraken in het buitengebied.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik wil graag even uitdrukking geven aan mijn bewondering voor het calimerotalent van de heer Keulen. De heer Ceyskens verwees al naar vorige week, en ik had liever gezien dat beide vragen na elkaar waren gekomen. Ook herinner ik me het amendement van het verzameldecreet, waarbij een vrijstelling voor de compensatieplicht werd gevraagd in het licht van bomen en bossen. Toen werd gezegd: “Het is gewoon een keuze tussen bos of mens.” Ik weet niet of de heer Keulen weet dat er achter die landbouwgronden ook veelal gezinnen staan. Ik ben dus verwonderd over het calimerotalent.

Mijnheer Keulen, inzake het verhaal van de ruimtelijke ordening schrok ik er ook een beetje van dat er stond dat minister Schauvliege de belofte heeft gedaan om 10.000 hectare bijkomend bos te realiseren op 10 jaar tijd. Er zou met andere woorden elk jaar 1000 hectare bij komen. Ik heb nu begrepen dat het een vraag is van de toenmalige regering waar u zelf deel van uitmaakte. Ik herinner me nu ook dat er 10 jaar lang een ruimtelijkeordeningsbeleid werd gevoerd door uw collega, de heer Van Mechelen. Ik zou inderdaad respect vragen voor het kader van de ruimtelijke ordening, want anders moeten we ons de vraag stellen of we nog wel een ruimtelijkeordeningsbeleid moeten voeren.

Minister, in hoeverre kunt u dit bijtreeden?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, ik wil toch een kanttekening maken. Het is toch een andere zaak als de eigenaar van het stuk landbouwgrond er zelf bomen op wil zetten? Bij een dergelijk gegeven verwacht ik wel een positief advies.

Mijnheer Ceysens, ik heb er natuurlijk begrip voor dat u stelt dat we het landbouwareaal niet te vroeg moeten afgeven en dat we het samen met de rest moeten afbakenen. Maar er zijn blijkbaar een aantal gevallen waarin de eigenaar zelf wil bebossen. Als dat dan niet kan, denk ik toch ook aan de eigendomsrechten en al wat daarbij hoort.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer Vandaele, waar het voor mij over gaat, is dat, ook al is de eigenaar iemand anders, er altijd een gezin achter staat dat op dat moment gebruikmaakt van die grond. Het maakt dan niet uit wie er eigenaar of vraagsteller is. *(Opmerkingen van de heer Wilfried Vandaele)*

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Dames en heren, ik wil eerst duidelijk stellen dat het doelstellingen zijn van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) die tot op heden niet gehaald zijn. Ze hadden nochtans een tijd geleden al gehaald moeten zijn. Vooral in het buitengebied verloopt de afbakening redelijk traag. Er werd een plan van aanpak opgemaakt en er werd afgesproken binnen de regering dat de minister die bevoegd is voor de ruimtelijke ordening, die afbakening van het buitengebied ook sneller zal doen. Daarbij worden de agrarische gebieden, maar ook de groenstructuren aangeduid, en die afbakening moet dan definitief de plaats voor alles bepalen.

Mijnheer Keulen, u verwijst naar het eigendomsprincipe en stelt dat de eigenaar op zijn grond mag doen wat hij wil, maar zo zit het natuurlijk niet in elkaar. Het klopt wel dat het eigendomsprincipe fundamenteel is, maar het is geen absoluut rechtsprincipe, want dan zou er geen ruimtelijke ordening bestaan. Er kan en mag van worden afgeweken, bijvoorbeeld door bepaalde zaken te verbieden of door vergunningen op te leggen. Het is dan aan de vergunningverlenende overheid om het eigendomsprincipe tegenover andere relevante rechtsprincipes af te wegen, en dat op basis van een gemotiveerde beslissing – dat hoef ik u niet uit te leggen.

Hier spreken we over bebossing van het agrarisch gebied en dat komt voort uit het Veldwetboek. Het bepaalt dat daarvoor een vergunning moet worden afgeleverd door het college van burgemeester en schepenen. Dat staat in artikel 35bis, paragraaf 5.

De Vlaamse decreetgever heeft daar met het Bosdecreet aan toegevoegd dat er voor de privébossen een eensluidend advies aan moet worden toegevoegd van het Departement Landbouw en Visserij en van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB). Dat betekent dat het advies van beide instanties positief moet zijn. Alleen in dat geval is de beslissing van de gemeente doorslaggevend. Indien beide adviezen van elkaar afwijken, kan de gemeente de vergunning niet verlenen, omdat de adviezen niet eensluidend zijn. Daarom is afstemming van de advisering tussen beide instanties van belang. Er is een omzendbrief die deze advisering regelt, de omzendbrief van 10 december 2003.

Het klopt dat ik recent de opdracht heb gegeven aan beide administraties om dat te verduidelijken en om te zoeken hoe dat kan worden verfijnd en beter kan worden aangepakt. Ze zullen een voorstel formuleren voor beide bevoegde ministers, de minister van Landbouw en de minister bevoegd voor natuur en bos. Ik heb het initiatief genomen deze omzendbrief grondig te laten testen om ook de impact ervan te kunnen inschatten. Ik verwacht de resultaten heel binnenkort, mijnheer Peeters.

Mijnheer Keulen, de rechtsgrond voor de vergunning van bebossingen in de agrarische gebieden is dus te vinden in het Veldwetboek. Daarbij is niet in een formele beroepsmogelijkheid voorzien. De weigering van de vergunning kan dus alleen formeel

aangevochten worden bij de Raad van State. Uiteraard bestaat altijd de mogelijkheid om bij de vergunningverlenende overheid een heroverweging te vragen of een nieuwe aanvraag in te dienen, rekening houdend met de argumenten die werden gegeven.

Ook vanuit het Agentschap voor Natuur en Bos worden inspanningen geleverd om samen met het Departement Landbouw en Visserij bepaalde dossiers te heroverwegen zodat alsnog eensluidend adviezen kunnen worden gegeven.

Ik blijf ervan overtuigd dat de sleutel ligt bij het goed gelijktijdig afbakenen van het buitengebied, omdat dan veel discussies opgelost kunnen worden. Het zal dan ook gemakkelijker zijn, zowel voor het Departement Landbouw en Visserij als voor het Agentschap voor Natuur en Bos om adviezen te geven omdat ze dan een vaste rechtsgrond hebben die als basis kan dienen. Ik meen dat dit plan van aanpak er ook voor zal zorgen dat die afbakening van het buitengebied sneller kan, wat de bebossing alleen maar ten goede zal komen, want dan zullen er gronden ter beschikking zijn die juridisch niet kunnen worden aangevochten.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Mevrouw Rombouts, ik zit hier nu al 16 jaar en ik vind uw gedrag onfatsoenlijk. Ik zeg dat in alle rust en kalmte. Uit uw gedrag blijkt ook dat u eigenlijk nog niet vaak werd tegengesproken.

Als ik hier deze vraag stel, is dat niet om in contradictie te zijn met wat ik vorige week heb verteld. Ik heb toen gesproken vanuit de optiek van Sint-Oda, een gehandicapteninstelling in Noord-Limburg die geconfronteerd wordt met een compensatieverplichting en die vraagt om te kunnen worden vrijgesteld omdat ze leeft van Vlaamse subsidies en giften van serviceclubs. Dat was de context.

Hier in dit geval gaat het gewoon om mensen die landbouwgrond erven en zelf niet actief zijn in die sector. Op de ene of ander manier willen ze iets maatschappelijk relevant doen met die grond, en daardoor zijn ze eventueel bereid om er bomen op te planten. Dit is dus geen kapitalistisch dienstbetoon, mijnheer Ceyskens, om deze of gene kapitaalcrachtige te helpen. Het zijn gewoon mensen die landbouwgrond erven en er iets nuttigs mee willen doen.

Maar we moeten ook niet vergeten dat we de verplichting hebben opgenomen om 10.000 hectare bijkomende bossen te realiseren. Hier reiken ons mensen gewoon een helpende hand. Ze vragen niet om van hun grond woongebied of bouwgrond te maken: ze vragen om een bos te mogen aanplanten.

Ik refereer even aan Sint-Oda. Die mensen vangen meer dan duizend personen met een handicap op. Ze moeten nodig uitbreiden en hebben altijd meer zorgen dan ze geld in het laatje hebben. Nu moeten ze duizenden euro's betalen voor een compensatieverplichting. Het feit dat dit meteen ook politiek wordt geduid en er verkramp op wordt gereageerd en zeer neerbuigend wordt gedaan, kan voor mij niet door de beugel.

Minister, als ik op uw stoel zat, zou ik de zaak op zijn minst onderzoeken. Het gaat immers om mensen die het goed menen, niet om promotoren.

Tussen wat ik de vorige week heb bepleit en wat ik nu zeg, zit geen tegenspraak. Er zit ook geen nodeloze polemiek in. Ik kon net zo goed camera's mobiliseren en dat wel doen. Als dit al meteen de aanleiding is om dit soort uitspraken te doen, betreur ik dat. Een voorzitter hoort op de eerste plaats neutraal te zijn, mevrouw Rombouts, en u bent dat niet.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik heb als voorzitter evenveel spreekrecht als de andere leden. Ik heb het voorzitterschap aanvaard omdat de voorzitter zich moest verontschuldigen, maar ik heb wel gezegd dat ik het woord wil nemen in de discussie. Ik vind dat ik hier perfect de mening van mezelf of van mijn fractie naar voren mag brengen. Ik heb evenveel spreekrecht als u.

De heer Marino Keulen: U deed een persoonlijke aanval, en dat is genoteerd. U moet dan ook moedig zijn en de consequenties van uw uitspraken dragen. Zelf zit ik hier al 16 jaar, en ik heb 6 jaar in een regering gezeten. Ik kan nog altijd met iedereen door dezelfde deur. Ik gedraag me niet als iemand die zich beter voelt dan een ander. U bent hier in de fout gegaan.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik denk niet dat ik me beter of meer voel dan iemand anders. Ik heb alleen maar een vergelijking gemaakt tussen wat u de vorige week hebt gezegd en wat u nu zegt. Er zit wel degelijk een verschil op.

De heer Marino Keulen: U sprak van een calimero.

Mevrouw Tinne Rombouts: Een calimero verandert ook van de ene op de andere dag of zelfs van het ene op het andere uur van kleur. (*Opmerkingen*)

Excuseer, ik bedoelde inderdaad 'kameleon'.

De heer Marino Keulen: Een voorzitter moet op elk moment de goede orde van de vergadering bewaken. Dat hebt u niet gedaan.

De voorzitter: In welke zin heb ik dat dan niet gedaan volgens u? Ik heb iedereen het woord gegeven en heb er enkel mijn mening aan toegevoegd. Ik heb bovendien aan de minister gevraagd of ze mijn opmerking betreffende het ruimtelijkeorderingsaspect ook kon onderschrijven. In welke zin heb ik dan gezondigd tegen wat ik als voorzitter hoor te doen?

De heer Marino Keulen: Mevrouw Rombouts, u tackelde met de voeten vooruit, en u deed dat moedwillig.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik heb inderdaad uw uitspraak van vorige week vergeleken met wat u vandaag hebt gezegd.

De heer Marino Keulen: Als u dat zo had verwoord, was er geen probleem.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik hoop dat u het verslag er nog eens op naleest. Ik heb heel duidelijk verwezen naar wat u vorige week hebt gezegd. Het gaat om een citaat dat ik vorige week heb opgeschreven. Daarmee deed u trouwens toen een aanval op een ander commissielid.

Ik heb gewoon een vergelijking gemaakt en gesteld dat ik het heel raar vond dat u vorige week zei dat bossen en boscompensatie niet moest en dat u nu stelt dat er overal bebost moet kunnen worden. Ik heb daarop gezegd dat ik het raar vind dat u het ruimtelijkeorderingsaspect daarbij volledig negeert. Achter uw pleidooi zit ongetwijfeld een heel emotioneel verhaal, en waarschijnlijk ook individuele dossiers. Ik heb daar alle begrip voor, maar ik probeer het in een globaal Vlaams beleidskader te plaatsen. Ik heb zeker niet de bedoeling gehad om de commissie op stellen te zetten of de commissie slecht te leiden. Hebt u nog bijkomende vragen of geef ik het woord aan de andere commissieleden?

De heer Marino Keulen: Ik benadruk nog eens dat het hier om een aanbod gaat van mensen zonder dat daar speculatieve bijbedoelingen aan te pas komen. Zelf zit de Vlaamse Regering met haar zware ambitie om 10.000 hectare bijkomende bossen aan te leggen. Er zijn vandaag wel meer mensen in Vlaanderen die over landbouwgronden beschikken maar er niets mee doen. Ze respecteren wel de ruimtelijkeorderingsregels, want ze vragen niet om er bijvoorbeeld woonzones van te maken, maar ze willen er wel maatschappelijk relevante projecten op uitvoeren zoals bebossing.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: We moeten de discussie niet op de spits drijven, maar mevrouw Rombouts heeft niet gevraagd om hier vandaag voorzitter te zijn. Ze heeft zich opgeofferd. We kunnen haar niet aanspreken op het feit dat ze haar werk niet goed doet. Dat is de waarheid geweld aandoen. Ik hoop dat u mij ook niet toedicht dat ik de instelling Sint-Oda een kwaad hart toedraag.

Wat de erfenis van landbouwgronden betreft, was uw betoog vanuit menselijk standpunt lovenswaardig. Ik kan de bedoelingen van deze mensen volgen, maar we moeten goed begrijpen dat de landbouw in Vlaanderen onder druk staat. Er zijn meer mensen die ermee stoppen dan mensen die voort aan landbouw blijven doen. Ik stel vast dat we een aantal voorwaarden opleggen aan de landbouw om extensiever te worden. Daarnaast stel ik vast dat ook in de Vlaamse landbouw schaalvergroting nodig is om competitief te blijven en te overleven. De vrijgekomen hectares zijn dus wel degelijk nodig voor de landbouw. Als iedere erfgenaam zijn vrijgekomen landbouwgrond bebost, kunnen we in Vlaanderen een kruis maken over de landbouw.

Er is duidelijk gezegd dat 750.000 hectare voorbehouden blijft voor de landbouw. Die 10.000 hectare bos moet er inderdaad bij komen, maar we mogen niet lukraak te werk gaan en zomaar vergunningen uitdelen aan mensen die een vergunning aanvragen om te herbebossen. Er zijn natuurlijk bonafide mensen die hun landbouwgrond willen bebossen, al kunnen ze hem even goed aan een landbouwer verpachten. In mijn gemeente heb ik echter meegemaakt dat als bedrijven die ermee stoppen hun grond verkopen, kapitaalkrachtige mensen deze gronden kopen om er bossen op aan te planten met de bedoeling er later te gaan jagen. Dat zult u waarschijnlijk niet meer zo'n warm hart toedragen.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Voorzitter, ik vond in alle eerlijkheid uw reactie ook wat buiten proportie. Ik zie geen tegenstelling tussen wat vorige week is gezegd en deze week. Het zijn voor mij twee perfect verdedigbare vragen. Wat vorige week is gezegd, had met mijn uitspraken te maken. Het is allemaal niet zo erg. We moeten gewoon de discussie in de juiste context plaatsen.

Waar het essentieel om gaat, is de ruimtelijke ordening en de afbakening van het buitengebied. Als de minister 3000 hectare per jaar wil afbakenen – dat staat ook in de regeringsverklaring – dan wens ik haar alle succes toe. Ik vrees echter dat met de huidige procedures en raadplegingen – op zich allemaal wel zinvol – we er toch niet zullen geraken.

Wat nog niet is bekeken, is de mogelijke rol van de gemeenten. De vraag is dan of aan de gemeentelijke structuurplannen ook iets kan gebeuren om bebossing van gronden mogelijk te maken. Gemeenten hebben op dat vlak ook initiatiefrecht. Men zou op dat niveau ook kunnen bekijken wat er mogelijk is om eventueel een herbesteding van die grond te doen, meer bepaald een omzetting naar bos.

Ik ben het eens met de heer Ceysens: als het op het gewestplan landbouwgebied is, dan is het landbouwgebied en moet het in de eerste plaats zo ingevuld worden. Ik stel dat niet ter discussie. Ik wil ook niet tornen aan die 750.000 hectare. Ik wil alleen zeggen dat het nogal gemakkelijk is om te zeggen dat het Veldwetboek dit zegt en het Bosdecreet dat, en dat we daarmee aan het einde van de rit zijn. Ik meen dat er dan toch nog mogelijkheden zijn op het gemeentelijke niveau om, indien daar bereidheid toe bestaat, toch nog een oplossing te zoeken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, u wenst mij veel succes bij de afbakening van het buitengebied, maar het is in eerste instantie de minister van Ruimtelijke Ordening die daar een belangrijke opdracht heeft. Hij is daar ook volop mee bezig.

Mijnheer Keulen, ik heb verwezen naar het Veldwetboek. Dat kan ik niet aanpassen, want het is federale materie. Ik heb in mijn antwoord wel uitdrukkelijk aangegeven dat we naar oplossingen aan het zoeken zijn binnen het bestaande kader. Ik heb beide administraties samengebracht, om te kijken hoe we dat kunnen verfijnen, om tegemoet te komen aan problemen uit de praktijk. Ik heb er wel uitdrukkelijk aan toegevoegd dat ik denk dat de

problemen zichzelf in zekere mate zullen oplossen als dat buitengebied duidelijk is afgebakend en iedereen weet welke definitieve bestemming een stuk grond heeft.

Als er extra bossen kunnen worden aangelegd, ben ik de eerste om dat te willen doen. Maar dat moet nu eenmaal gebeuren binnen een kader waar wij beleidsmatig rekening mee moeten houden. En wij hebben niet alle instrumenten in handen om dat op te lossen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het stilleggen van het waterzuiveringsstation Brussel-Noord door Aquiris - 573 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Voorzitter, minister, collega's, vorig jaar rond deze tijd was er in dit parlement heel wat commotie. Dat had alles te maken met de watervervuiling die werd vastgesteld, ook op het Vlaamse grondgebied. De bron van die vervuiling bleek de Zenne te zijn. Het had allemaal te maken met een aanslepend conflict tussen enerzijds de Brusselse Regering, en meer bepaald de minister van Milieu Evelyne Huytebroeck, en anderzijds de uitbaters van het waterzuiveringsstation Brussel-Noord, Aquiris. Aquiris had op zeker ogenblik, om tal van redenen, geoordeeld om de zuivering stop te zetten. Na een aantal dagen werd dan, niet alleen in Brussel, maar ook op het grondgebied Vlaanderen, in rivieren en waters milieuschade en maatschappelijke overlast vastgesteld.

Er is uiteindelijk een comité van experts aan het werk getogen. Dat heeft dan de verdediging van Aquiris om de exploitatie van het waterzuiveringsstation Brussel-Noord stop te zetten, onder de loep genomen. De vier motieven die door Aquiris werden aangereikt, zijn door het comité van experts onderzocht. Geen enkel van die argumenten is uiteindelijk behouden. Nu gaat dat over in een nieuw rapport. Maar het eerste, oorspronkelijke rapport heeft intussen al juridische waarde gekregen – dat werd althans meegedeeld in de media, die daar allemaal over bericht hebben.

Minister, uw collega-minister Huytebroeck trad toen op als coördinerend minister voor de ministers van Milieu. Zij zat op dat moment echter op de milieutop in Kopenhagen. Ze is daar zelfs van moeten terugkomen.

We zijn nu een jaar verder, mét bevindingen, vastgesteld in een rapport, uitgaande van een comité van experts. Wat is uw visie of die van uw administratie over dat rapport? Er is nu duidelijkheid over de verantwoordelijkheid en dus ook over de verantwoordelijkheid van de vervuiling. Is dat voor u geen reden om namens het Vlaamse Gewest een schadeloosstelling te eisen van de uitbater van het waterzuiveringsstation Brussel-Noord, Aquiris?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, minister, collega's, het is inderdaad bijna een jaar geleden dat we hier een uitgebreid debat hebben gevoerd, op 17 december 2009. Ik heb toen gezegd dat, als Aquiris met opzet de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) zou hebben stilgelegd, met de vervuilingsspiek tot gevolg, er eigenlijk sprake is van milieucriminaliteit.

Minister, via schriftelijke vragen op 13 april 2010 en 20 september 2010 heb ik geprobeerd om de juridische afwikkeling van het dossier te volgen. U hebt mij daar ook telkens uitvoerig op geantwoord. Kort samengevat kan ik uit uw antwoorden besluiten dat Vlaanderen inderdaad niet voor een strafrechtelijke procedure koos, maar voor een burgerrechtelijke procedure, omdat men op die manier sneller tot een resultaat kon komen.

Ik leid uit de antwoorden ook af dat er eigenlijk nog geen echte veroordeling is van Aquiris. Aquiris heeft de RWZI destijds wel opnieuw moeten opstarten, met een dwangsom als stok achter de deur. Maar nadien viel er toch een soort stilte. Er werd een evaluatiezitting aangekondigd door de rechter, maar die werd dan uitgesteld. U meldde vervolgens dat er nog geen nieuwe datum was.

Is er sindsdien nog nieuws te melden van het front? Is er beweging gekomen op het juridische terrein?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik heb zelf nog geen volledig verslag. Blijkbaar is het ook maar een voorlopig verslag. Ik kan dus niet ingaan op de inhoud ervan. Ik weet dat er een aantal persberichten zijn verschenen, maar voor mij is dat onvoldoende grond om op basis daarvan uitspraken te doen.

De overeenkomst tussen het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de Brusselse Maatschappij voor Waterbeheer (BMWV) en de nv Aquiris met betrekking tot het waterzuiveringsstation Brussel-Noord voorziet in een beroep op een college van drie experts in geval van geschillen tussen de partijen. Het Vlaamse Gewest, noch LNE, noch de VMM is betrokken bij de totstandkoming van het verslag of is partij in de overeenkomst. Het verslag is wel opgevraagd, maar het is mij niet duidelijk of het ook ter beschikking zal worden gesteld, aangezien de partijen nog tot 6 december de gelegenheid hebben om opmerkingen over te maken. Het ogenblik van oplevering van het definitief gefinaliseerde verslag is mij niet bekend.

De bevindingen in het voorlopige verslag zijn voor mij geen reden om namens het Vlaamse Gewest een schadeloosstelling te eisen van de nv Aquiris, omdat ik op grond van de gebeurtenissen zelf al een schadeloosstelling heb geëist, bij dagvaarding van 24 december 2009 voor de rechtbank van eerste aanleg in Brussel ten aanzien van zowel de nv Aquiris als het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de BMWV, alsook het Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM). Er is een tussenvonnis geweest op 29 januari 2010. Er is ook een gerechtsdeskundige aangesteld. Die is nu zijn verslag aan het opmaken.

Wij hebben die schadeloosstelling gevraagd ten aanzien van al die partijen. Hoe dat bij hen onderling verdeeld wordt, zal afhangen van de uitspraak. Wij kunnen daar nu geen uitspraken over doen. We moeten dat zijn weg laten gaan. Ook met de expertise tussen de verschillende actoren moeten wij ons hier en nu niet actief bemoeien, zeker als het verslag nog niet definitief is overgemaakt. Ik moet u dus wat teleurstellen met mijn antwoord, maar aan de andere kant hebt u nu wel de laatste stand van zaken gekregen.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Minister, ik kan de logica voor een stuk volgen. Belangrijk is dat u zich sowieso burgerlijke partij hebt gesteld, en dat op datum van 29 december van vorig jaar. Het gaat niet alleen om de symboliek van de vervuiling en het feit dat een aantal regels met voeten zijn getreden, maar ook om het feit dat er daadwerkelijke schade is geweest. De term 'milieucriminaliteit' is hier zelfs gevallen. Als je ziet hoe men hier met elkaar omspringt – men legt gewoon de exploitatie stil en wij moeten maar bekijken hoe we eruit komen. Zo gaan we in de beschaafde wereld niet met elkaar om.

In die zin is het belangrijk wat het voorlopig rapport van de experts daarover zegt. Aquiris wordt daarin duidelijk teruggesloten. Uit de media bleek ook dat het eerste rapport juridische waarde zou hebben. Vandaar ook de vraag om geen kans onbenut te laten om namens Vlaanderen duidelijk te maken dat we zoiets niet pikken. Daarnaast is er ook daadwerkelijk schade geleden aan fauna en flora. Steden zijn geconfronteerd met overlast. Ik was op dat moment op bezoek bij de heer Somers in Mechelen. We zagen de vissen daar drijven als gevolg van de verontreiniging die haar oorsprong vond in het conflict tussen Aquiris en het

Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Aangezien u zich burgerlijke partij hebt gesteld, blijven alle rechten op dat vlak gevrijwaard ten aanzien van het Vlaamse Gewest. Dat lijkt me belangrijk.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■